

Seat No. : _____

FC-137

February-2025

M.Ed., Sem.-I

A-003 : Philosophy of Education

Time : 2:30 Hours]

[Max. Marks : 70

વિભાગ-1

1. નીચે આપેલા પ્રશ્નોના ઉત્તર આશરે 750 શબ્દોમાં આપો : (કોઈપણ બે) 20
- (1) ફિલસૂફીની સંકલ્પના જણાવી, તેના કાર્યોની વિગતવાર ચર્ચા કરો.
- (2) આદર્શવાદી શિક્ષણની નીચેના મુદ્દાઓને ધ્યાને લઈ ચર્ચા કરો :
- (A) શિક્ષણનું લક્ષ્ય
- (B) અભ્યાસ ક્રમ
- (C) શિક્ષણ પદ્ધતિઓ
- (3) જ્ઞાનમીમાંસા વિશે વિગતવાર સમજાવો.
2. (A) નીચે આપેલા પ્રશ્નોના ઉત્તર આશરે 125 શબ્દોમાં આપો : (કોઈપણ બે) 10
- (1) પ્રકૃતિવાદ વિશે ટૂંકનોંધ લખો.
- (2) 'ફિલસૂફી કેળવણીને દિશા આપે છે' વિધાનની ચર્ચા કરો.
- (3) અસ્તિત્વવાદ વિશે ટૂંકનોંધ લખો.
- (B) નીચે આપેલા પ્રશ્નોના ટૂંકમાં ઉત્તર આપો : (બધા પ્રશ્નો ફરજિયાત) 5
- (1) શૈક્ષણિક ફિલસૂફીની સંકલ્પના આપો.
- (2) ફિલસૂફીના બે કાર્યો લખો.
- (3) વાસ્તવવાદની સંકલ્પના સ્પષ્ટ કરો.
- (4) વ્યવહારવાદની નીતિ વિશેની બે માન્યતા જણાવો.
- (5) જ્ઞાનમીમાંસા અનુસાર શિક્ષણની બે પદ્ધતિનું નામ લખો.

વિભાગ-2

3. નીચે આપેલા પ્રશ્નોના ઉત્તર આશરે 750 શબ્દોમાં આપો : (કોઈપણ બે) 20
- (1) શ્રીમદ્ ભગવદ્ ગીતાના શિક્ષણ ચિંતનની ચર્ચા નીચેના મુદ્દાઓને ધ્યાનમાં રાખી કરો :
- (A) પાયાની વિચારધારા
- (B) અભ્યાસક્રમ
- (2) ગાંધીજીની શિક્ષણની સંકલ્પના સ્પષ્ટ કરી ઉદ્દેશોની ચર્ચા કરો.
- (3) બૌદ્ધ શિક્ષણ દર્શનની તેના પાયાના સિદ્ધાંતો, શિક્ષણ ધ્યેયો અને શિક્ષણ પદ્ધતિઓના સંદર્ભમાં વિસ્તૃત ચર્ચા કરો.
4. (A) નીચે આપેલા પ્રશ્નોના ઉત્તર આશરે 125 શબ્દોમાં આપો : (કોઈપણ બે) 10
- (1) ઉપનિષદ્માંથી પાઠ્યક્રમ વિશે મળતો સંદર્ભ સ્પષ્ટ કરો.
- (2) શ્રી ગીજુભાઈ બધેકાના શિક્ષણના ઉદ્દેશો વિશે નોંધ લખો.
- (3) શ્રી રવીન્દ્રનાથ ટાગોરે આપેલા શિક્ષણના હેતુઓની ચર્ચા કરો.
- (B) નીચે આપેલા પ્રશ્નોના ટૂંકમાં ઉત્તર આપો : (બધા પ્રશ્નો ફરજિયાત) 5
- (1) જૈનવાદ ધ્યેયો વિશે શું કહે છે ?
- (2) શ્રી મહર્ષિ અરવિંદનું યોગસાધના કેન્દ્ર ક્યાં આવેલું છે ?
- (3) શ્રી રવીન્દ્રનાથ ટાગોરને કયા કાવ્યસંગ્રહ પર નોબલ પ્રાઈઝ મળ્યું હતું ?
- (4) જૈનનો શબ્દાર્થ આપો.
- (5) ઉપનિષદનું કોઈ એક વિધાન લખો.

Seat No. : _____

FC-137

February-2025

M.Ed., Sem.-I

A-003 : Philosophy of Education

Time : 2:30 Hours]

[Max. Marks : 70

SECTION-1

1. Answer the following questions in about **750** words : (Any **two**) **20**
- (1) State the concept of philosophy and discuss its functions in detail.
  - (2) Consider and discuss the following points of idealistic education :
    - (A) Aim of education
    - (B) Sequence of study
    - (C) Teaching methods
  - (3) Explain in detail about Jnanamimansa.
2. (A) Answer the following questions in about **125** words : (Any **two**) **10**
- (1) Write a short note on Naturalism.
  - (2) Discuss the statement 'Philosophy guides education'.
  - (3) Write a short note on Existentialism.
- (B) Answer the following questions in brief : (**All** Questions Compulsory) **5**
- (1) Define educational philosophy.
  - (2) Write two works of philosophy.
  - (3) Explain the concept of realism.
  - (4) State two beliefs about the policy of pragmatism.
  - (5) Name two methods of education according to Jnanamimansa.

SECTION-2

3. Answer the following questions in about **750** words : (Any **two**) **20**
- (1) Discuss Srimad Bhagwadgita's thought on education keeping in mind the following points :
    - (A) Basic Ideology
    - (B) Syllabus
  - (2) Explain Gandhiji's concept of education and discuss its objectives.
  - (3) Discuss in detail the Buddhist teaching philosophy in terms of its basic principles, teaching goals and teaching methods.
4. (A) Answer the following questions in about **125** words : (Any **two**) **10**
- (1) Explain the reference to the curriculum from the Upanishads.
  - (2) Write a note on the teaching objectives of Shri Gijubhai Badheka.
  - (3) Discuss the objectives of education given by Shri Rabindranath Tagore.
- (B) Answer the following questions in brief : (**All** Questions Compulsory) **5**
- (1) What does Jainism say about goals ?
  - (2) Where is Sri Maharishi Aurobindo's Yoga Sadhana Centre located ?
  - (3) Shri Rabindranath Tagore won Nobel Prize for which poetry collection ?
  - (4) Give the meaning of Jain.
  - (5) Write any one statement of Upanishad.
-